

Zbiór Orzeczeń

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO
PAOLA MENGGOZZIEGO
przedstawiona w dniu 17 stycznia 2013 r.¹

Sprawa C-121/10

Komisja Europejska przeciwko

Radzie Unii Europejskiej

Pomoc państwa — Kompetencja Rady — Artykuł 108 ust. 2 akapit trzeci TFUE — Istniejące systemy pomocy — Propozycja stosownych środków — Skutki — Rozporządzenie nr 659/1999 — Pomoc na inwestycje w zakup gruntów rolnych na Węgrzech

1. W skardze będącej przedmiotem niniejszego postępowania Komisja zwraca się do Trybunału, aby ten stwierdził nieważność decyzji 2009/1017/UE Rady z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie przyznania przez władze Republiki Węgierskiej pomocy państwa na zakup gruntów rolnych w okresie od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. (zwanej dalej „zaskarżoną decyzją”) ².
2. W trzech innych skargach wniesionych równolegle Komisja zaskarżyła decyzje Rady dotyczące pomocy tego samego rodzaju przyznanej przez Republikę Litewską (sprawa C-111/10), Rzeczpospolitą Polską (sprawa C-117/10) i Republikę Łotewską (sprawa C-121/10).
3. Wszystkie skargi dotyczą tego samego delikatnego problemu: czy sformułowana przez Komisję w ramach stałego badania systemów pomocy istniejących w państwach członkowskich, przeprowadzanego zgodnie z postanowieniami art. 108 ust. 1 TFUE (lub art. 88 ust. 1 WE w odniesieniu do sprawy C-117/10), propozycja stosownych środków stanowi ostateczne stanowisko tej instytucji w sprawie zgodności spornego systemu ze wspólnym rynkiem, mogące zablokować wykonanie przez Radę kompetencji przyznanej jej w art. 108 ust. 2 akapit trzeci TFUE (lub w art. 88 ust. 2 akapit trzeci WE) do zatwierdzenia pomocy na zasadzie odstępstwa od art. 107 TFUE (lub art. 87 WE) i innych postanowień mających zastosowanie, w przypadku gdy wyjątkowe okoliczności uzasadniają taką decyzję?

I – Ramy prawne

4. Zgodnie z art. 108 ust. 1 TFUE:

„Komisja we współpracy z państwami członkowskimi stale bada systemy pomocy istniejące w tych państwach. Proponuje im ona stosowne środki konieczne ze względu na stopniowy rozwój lub funkcjonowanie rynku wewnętrznego”.

¹ — Język oryginału: włoski.

² — Dz.U. L 348, s. 55.

5. Artykuł 108 ust. 2 akapity trzeci i czwarty przewidują, co następuje:

„Na wniosek państwa członkowskiego Rada, stanowiąc jednomyślnie, może zdecydować, że pomoc, którą to państwo przyznaje lub zamierza przyznać, jest uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, na zasadzie odstąpienia od postanowień artykułu 107 lub rozporządzeń przewidzianych w artykule 109, jeśli wyjątkowe okoliczności uzasadniają taką decyzję. Jeśli w odniesieniu do danej pomocy Komisja wszczęła procedurę przewidzianą w pierwszym akapicie niniejszego ustępu, wystąpienie zainteresowanego państwa z wnioskiem skierowanym do Rady powoduje zawieszenie tej procedury do czasu zajęcia stanowiska przez Radę.

Jednakże jeśli Rada nie zajmie stanowiska w terminie trzech miesięcy od wystąpienia z wnioskiem, Komisja wydaje decyzję w sprawie”.

6. Jeżeli chodzi o prezentację odpowiednich postanowień rozdziału 4 załącznika IV do aktu dotyczącego przystąpienia Węgier do Unii Europejskiej (zwanego dalej „aktem przystąpienia z 2003 r.”)³, przepisów rozporządzenia (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 traktatu WE⁴, wytycznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnictwa (zwanymi dalej „wytycznymi dla rolnictwa z roku 2000”)⁵ i wytycznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym na lata 2007–2013 (zwanymi dalej „wytycznymi dla rolnictwa na lata 2007–2013”)⁶, z uwagi na zasadniczą zbieżność ram prawnych niniejszej sprawy i sprawy C-117/10 pozwalam sobie odesłać do pkt 5–16 opinii przedstawionej przeze mnie w tej sprawie w dniu dzisiejszym.

7. W komunikacie opublikowanym w Dzienniku Urzędowym z dnia 15 marca 2008 r.⁷ Komisja przyjęła do wiadomości, zgodnie z art. 19 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999, „wyraźną i bezwarunkową zgodę” Węgier na przyjęcie zaproponowanych stosownych środków zawartych w pkt 196 wytycznych dla rolnictwa na lata 2007–2013, udzieloną Komisji na piśmie przez władze węgierskie w dniu 7 lutego 2007 r.

II – Okoliczności powstania sporu i zaskarżona decyzja

8. Pomoc na zakup gruntów rolnych została ustanowiona na Węgrzech przed przystąpieniem do Unii. Pomoc ta była przyznawana w drodze dwóch różnych systemów. Pierwszy z nich przewidywał dotację do oprocentowania kredytów oraz udzielenie zabezpieczenia przez państwo w celu rozwoju gospodarstw rolnych. Drugi system, ustanowiony w 1999 r., polegał na przekazaniu bezpośrednich grantów przeznaczonych na konsolidację własności rolnej. Obydwa systemy zostały zgłoszone Komisji zgodnie z procedurą przewidzianą w rozdziale 4 załącznika IV do traktatu o przystąpieniu z 2003 r.⁸

9. W dniu 27 listopada 2006 r. władze węgierskie zgłosiły Komisji dwa systemy pomocy, zatytułowane, odpowiednio, „Pomoc na zakup gruntów w formie kredytów o obniżonym oprocentowaniu” i „Pomoc na konsolidację gruntów”, wyjaśniając przy tym, że miały zamiar dostosować istniejące systemy do uregulowań mających zastosowanie do pomocy państwa, i wnosząc o ich zatwierdzenie do dnia 31 grudnia 2009 r. Pomoc w ramach pierwszego systemu, który nie przewidywał już udzielenia zabezpieczenia przez państwo, była przyznawana na zakup gruntów rolnych o powierzchni od 1 ha do 300 ha. Beneficjenci mogli uzyskać kredyt o obniżonym oprocentowaniu w kwocie od 1 mln HUF do

3 — Akt dotyczący warunków przystąpienia do Unii Europejskiej Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej, Dz.U. L 236, w szczególności s. 798.

4 — Dz.U. L 83, s. 1.

5 — Dz.U. C 28, s. 2.

6 — Dz.U. 2006, C 319, s. 1.

7 — Dz.U. C 70, s. 11.

8 — Dz.U. 2005, C 147, s. 2.

75 mln HUF i na okres od 5 do 20 lat. Dotacja do oprocentowania wynosiła 50% średniego dochodu z pięcioletnich lub z dziesięcioletnich węgierskich obligacji państwowych, zwiększonego o 1,75%. Pomoc przewidziana w ramach drugiego systemu, której nie można było łączyć z pomocą przyznaną na podstawie pierwszego systemu, miała na celu powiększenie gospodarstw rolnych w drodze zakupu gruntów znajdujących się na tej samej parceli lub na parcelach przylegających. Pomoc była przyznawana w wysokości najwyżej 20% ceny zakupu gruntu i w kwocie maksimum 3 mln HUF.

10. W dniu 22 grudnia 2006 r. Komisja podjęła decyzje o niewnoszeniu sprzeciwu w stosunku do dwóch zgłoszonych systemów (zwane dalej „decyzjami z dnia 22 grudnia 2006 r.”)⁹. W decyzjach tych Komisja przypomniła władzom węgierskim fakt wydania w dniu 6 grudnia 2006 r. wytycznych dla rolnictwa na lata 2007–2013 oraz propozycję stosownych środków sformułowaną w pkt 196 tychże wytycznych.

11. W piśmie z dnia 30 maja 2005 r. Komisja wezwała państwa członkowskie do przedłożenia jej propozycji mających na celu uproszczenie przepisów w dziedzinie pomocy w sektorze rolnym. Nowy projekt wytycznych został rozpatrzony podczas zebrań grup roboczych w zakresie warunków konkurencji w rolnictwie w dniach 23 maja, 23 czerwca i 25 października 2006 r. Podczas tych zebrań Węgry wystąpiły o utrzymanie możliwości przyznania pomocy inwestycyjnej na zakup gruntów rolnych i o zwiększenie przewidzianego w rozporządzeniu nr 1857/2006 limitu wynoszącego od 10% do 40–50%. Wniosek ten został ponowiony w piśmie z dnia 3 listopada 2006 r.

12. W skierowanym do Rady piśmie z dnia 4 listopada 2009 r. władze węgierskie wystąpiły o zatwierdzenie pomocy na zakup gruntów rolnych na Węgrzech na zasadzie wyjątku na mocy art. 88 ust. 2 akapit trzeci WE. Tak samo brzmiący, lecz bardziej szczegółowy wniosek został złożony w dniu 27 listopada 2009 r. W dniu 22 grudnia 2009 r. Rada jednogłośnie przyjęła zaskarżoną decyzję (przy czym 8 delegacji wstrzymało się od głosu). Artykuł 1 tejże decyzji stanowi:

„Uznaje się, że nadzwyczajna pomoc państwa władz węgierskich w postaci dotacji do oprocentowania i grantów bezpośrednich przeznaczona na zakup gruntów rolnych, która wyniesie maksymalnie 4000 mln HUF i zostanie przyznana w okresie od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., jest zgodna ze wspólnym rynkiem”.

13. Uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem pomoc została opisana w motywie 6 zaskarżonej decyzji w następujący sposób:

„Pomoc państwa, która zostanie udzielona, wynosi w sumie 4000 mln HUF i powinno z niej skorzystać około 5000 producentów rolnych. Pomoc ta powinna mieć postać:

- dotacji do oprocentowania do wynoszącej w sumie 2000 mln HUF kwoty kredytów dla prywatnych rolników spełniających kryteria dotyczące rejestracji, kwalifikacji zawodowych, prowadzenia właściwej działalności rolniczej oraz wymagania dotyczące rentownego gospodarstwa, co umożliwi rolnikom zaciągnięcie korzystnych kredytów na zakup gruntów rolnych o powierzchni do 300 ha ogólnej powierzchni gospodarstwa. Dotacja do oprocentowania udzielana jest jako kredyt hipoteczny wynoszący maksymalnie 75 mln HUF na maksymalny okres 20 lat, w tym dwuletni okres karencji w spłatach kapitału, i będzie równa 50% przeciętnego dochodu z węgierskich obligacji skarbowych o okresie zapadalności wynoszącym 5 lub 10 lat, zwiększonym o 1,75%;

⁹ — Decyzje N795/2006 „Pomoc na zakup gruntów w formie kredytów o obniżonym oprocentowaniu” i N796/2006 „Pomoc na konsolidację gruntów”, Dz.U. 2007, C 68, s. 11, 12. W komunikacie opublikowanym w Dzienniku Urzędowym czas obowiązywania dwóch systemów został ograniczony do dnia 31 grudnia 2008 r. W tekście decyzji brak jest jednak potwierdzenia takiego ograniczenia, co należy prawdopodobnie przypisać błędowi materialnemu. Ponadto strony zgadzają się, że zgłoszenie zawierało wniosek o zatwierdzenie systemów do dnia 31 grudnia 2009 r.

- grantu bezpośredniego do wynoszącej w sumie 2000 mln HUF kwoty na zakup gruntów rolnych, wynoszącego maksymalnie 20% ceny zakupu podanej w umowie sprzedaży, o maksymalnej wysokości 3 mln HUF na każdy wniosek i przy maksymalnej liczbie dwóch wniosków rocznie na każdego beneficjenta. Grant można przyznać osobie fizycznej, która w dniu kupna prowadziła działalność rolniczą jako właściciel przynajmniej 0,5 ha¹⁰ upraw lub 1 ha innego gruntu rolnego przez okres co najmniej jednego roku, na parceli bezpośrednio przylegającej do kupowanego gruntu, a która to osoba zobowiąże się nie sprzedawać zakupionego gruntu i faktycznie użytkować go wyłącznie do celów produkcji rolnej przez okres co najmniej pięciu lat od daty wypłaty pomocy. Pomocy można udzielić wyłącznie wtedy, gdy ogólna powierzchnia gruntu dotychczas posiadanego i zakupionego przekracza wartość 210 złotych koron [jednostka miary jakości ziemi rolnej stosowana na Węgrzech] lub 2 ha w przypadku gruntów rolnych użytkowanych jako winnica lub sad oraz jeżeli grunt ten nie jest zarejestrowany jako ziemia użytkowana w leśnictwie”.

III – Postępowanie przed Trybunałem i żądania stron

14. Pismem, które wpłynęło do sekretariatu Trybunału w dniu 4 marca 2010 r., Komisja wniosła skargę będącą przedmiotem niniejszego postępowania. W postanowieniu z dnia 9 sierpnia 2010 r. Republika Węgierska, Republika Litewska i Rzeczpospolita Polska zostały dopuszczone do postępowania w charakterze interwenientów popierających żądania Rady.

15. Komisja zwraca się do Trybunału o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji i obciążenie Rady kosztami postępowania. Rada wnosi do Trybunału, aby ten oddalił skargę jako bezzasadną i obciążył Komisję kosztami postępowania. Węgry, Polska i Litwa wnoszą do Trybunału o oddalenie skargi jako bezzasadnej. Polska popiera żądania Rady również w odniesieniu do obciążenia Komisji kosztami postępowania.

IV – W przedmiocie skargi

16. Komisja podnosi cztery zarzuty na poparcie swojej skargi, oparte, odpowiednio, na braku kompetencji Rady do wydania zaskarżonej decyzji, nadużyciu władzy, naruszeniu zasady lojalnej współpracy między instytucjami i oczywistym błędzie w ocenie.

A – W przedmiocie pierwszego zarzutu skargi, dotyczącego braku kompetencji Rady

17. Komisja w swym pierwszym zarzucie, opartym na braku kompetencji Rady, twierdzi zasadniczo, że propozycja stosownych środków zawarta w pkt 196 wytycznych dla rolnictwa na lata 2007–2013 oraz przyjęcie tej propozycji przez Węgry stanowi „decyzję”, na mocy której Komisja uznała za niezgodne ze wspólnym rynkiem systemu pomocy zatwierdzone w zaskarżonej decyzji w całym okresie stosowania rzeczonych wytycznych, czyli do dnia 31 grudnia 2013 r. Przypominając wyroki Trybunału z dnia 29 czerwca 2004 r.¹¹ i z dnia 22 czerwca 2006 r.¹², do których analizy w pkt 27–31 przedstawionej przeze mnie w dniu dzisiejszym opinii w sprawie C-117/10 odsyłam, Komisja twierdzi, iż wedle zasady pierwszeństwa, na której zgodnie z tymi wyrokami opiera się kryterium podziału kompetencji przyznanych Komisji i Radzie w art. 108 ust. 2 TFUE, Rada nie miała w rozpatrywanym przypadku kompetencji do wydania zaskarżonej decyzji.

10 — Zgodnie ze sprostowaniem opublikowanym w Dz U. 2012, L 326, s. 55.

11 — Wyrok w sprawie C-110/02 Komisja przeciwko Radzie, Zb.Orz. s. I-6333.

12 — Wyrok w sprawie C-399/03 Komisja przeciwko Radzie, Zb.Orz. s. I-5629.

18. Spór prowadzony przez strony przed Trybunałem zasadniczo dotyczy trzech kwestii. Pierwsza kwestia dotyczy statusu systemów pomocy zatwierdzonych w zaskarżonej decyzji i wymaga zwłaszcza oceny, czy, jak twierdzi Komisja, systemy te są zbieżne z systemami będącymi przedmiotem propozycji stosownych środków zawartej w pkt 196 wytycznych dla rolnictwa na lata 2007–2013, lub też, jak twierdzi Rada, stanowią one nową i inną pomoc (zob. pkt 1 poniżej). Druga kwestia dotyczy skutków propozycji stosownych środków przyjętej przez zainteresowane państwo członkowskie (zob. pkt 2 poniżej). Trzecia wreszcie kwestia wymaga zdefiniowania zakresu propozycji stosownych środków zawartej w pkt 196 wytycznych dla rolnictwa na lata 2007–2013 i jej przyjęcia przez Węgry (zob. pkt 3 poniżej).

1. W przedmiocie systemu pomocy zatwierdzonego w zaskarżonej decyzji

19. Trudno jest moim zdaniem zaprzeczyć, że systemy pomocy zatwierdzone, odpowiednio, przez Komisję w decyzji z dnia 22 grudnia 2006 r. oraz w zaskarżonej decyzji zasadniczo są ze sobą zbieżne. Ponadto w skierowanym do Rady piśmie z dnia 27 listopada 2009 r. Węgry wprost zwracają się do niej o zatwierdzenie „przedłużenia dwóch obecnie działających systemów pomocy”. W tych okolicznościach argumenty przedstawione przez Radę w celu wykazania odmienności systemów, w których twierdzi ona zasadniczo, iż zatwierdzone w zaskarżonej decyzji systemy mają odmienny zakres czasowy, dotyczą innych beneficjentów i opierają się na nowych okolicznościach faktycznych i prawnych, należy moim zdaniem odrzucić z tych samych względów co zaprezentowane w pkt 53, 54 i 56 przedstawionej przeze mnie w dniu dzisiejszym opinii w sprawie C-117/10, do której pozwalam sobie odesłać. Jeżeli chodzi o twierdzenie Rady, wedle którego wprowadzenie w życie systemu zatwierdzonego w zaskarżonej decyzji będzie wymagać przyjęcia nowych ram prawnych, pragnę zaznaczyć, że w uwagach interwenienta rząd węgierski nie wskazał żadnej istotnej zmiany w przepisach dotyczącej tych systemów, które to systemy – jak twierdzi tenże rząd – w dalszym ciągu pozostają uregulowane w dekretach ministerialnych z 2007 r.¹³.

20. Z drugiej strony bezsporne jest, że systemy pomocy uznane w zaskarżonej decyzji za zgodne z rynkiem wewnętrznym stanowią „nową pomoc” w rozumieniu art. 1 lit. c) rozporządzenia nr 659/1999, ponieważ systemy zgłoszone przez Węgry w 2006 r. i zatwierdzone w dniu 22 grudnia 2006 r. miały być stosowane jedynie do dnia 31 grudnia 2009 r. Chociaż z orzecznictwa przytoczonego w pkt 17 niniejszej opinii wynika zasadniczo, że taki status sam w sobie nie jest decydujący dla wyłączenia kompetencji Rady w rozumieniu art. 108 ust. 2 akapit trzeci TFUE (zob. podobnie pkt 50 opinii przedstawionej w dniu dzisiejszym w sprawie C-117/10), to jednak w niniejszej sprawie status ten ma decydujące znaczenie, co zostanie wykazane poniżej. W tym względzie wystarczy zaznaczyć, że przedłużenie systemów zatwierdzonych przez Komisję w 2006 r. poza dzień 31 grudnia 2009 r. wymagałoby nowego zgłoszenia i ponownego stanowiska Komisji uznającego zgodność systemów ze wspólnym rynkiem, jako że systemy ten nie są zgodne z rozporządzeniem nr 1857/2006.

2. W przedmiocie skutków propozycji stosownych środków przyjętej przez zainteresowane państwo członkowskie

21. Ze względów zaprezentowanych w pkt 62–72 przedstawionej przeze mnie w dniu dzisiejszym opinii w sprawie C-117/10, do której odsyłam, jestem zdania, iż propozycja stosownych środków przyjęta przez państwo członkowskie, do którego jest skierowana, stanowi *ostateczne stanowisko* Komisji w sprawie zgodności danego systemu pomocy ze wspólnym rynkiem, wywołujące *wiążące skutki prawne analogiczne do skutków wywoływanych przez decyzję*. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału przytoczonym w pkt 17 niniejszej opinii akt taki może więc zablokować wydanie sprzecznych z nim decyzji na podstawie art. 108 ust. 2 akapit trzeci TFUE.

13 — Dekret ministra rolnictwa i rozwoju wsi nr 99/1007 dotyczący pomocy na zakup gruntów rolnych w celu konsolidacji gruntów (Magyar Közlöny 2007/112) oraz dekret ministra rolnictwa i rozwoju wsi nr 17/2007 w sprawie dotacji do oprocentowania kredytów na meliorację gruntów (Magyar Közlöny 2007/34). Zobacz również skierowane do Rady pismo władz węgierskich z dnia 27 listopada 2009 r.

22. Wobec powyższego należy zdefiniować, po pierwsze, zakres stanowiska w sprawie zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy na zakup gruntów rolnych przyjętego przez Komisję w ramach propozycji stosownych środków zawartej w pkt 196 wytycznych dla rolnictwa na lata 2007–2013, a po drugie, zakres obowiązków, jakie wzięły na siebie Węgry poprzez przyjęcie takiej propozycji. Ewentualne stwierdzenie braku kompetencji Rady do wydania zaskarżonej decyzji w rzeczywistości zależy od wyniku tej dwojakiej analizy.

3. W przedmiocie zakresu stosownych środków zawartych w pkt 196 wytycznych dla rolnictwa na lata 2007–2013 i przyjęcia tych środków przez Węgry

23. W pkt 74 przedstawionej przeze mnie w dniu dzisiejszym opinii w sprawie C-117/10 zauważyłem, że choć prawdą jest, iż wytyczne dla rolnictwa na lata 2007–2013 zawierają stanowisko przewidujące zasadniczą niezgodność pomocy na inwestycje w zakup gruntów rolnych, która jest sprzeczna z art. 4 ust. 8 rozporządzenia nr 1857/2006, to w *przypadku nowych systemów pomocy i nowej pomocy indywidualnej* nie można jednak uznać takiego stanowiska za ostateczne samo w sobie, ponieważ na podstawie pkt 183 wspomnianych wytycznych Komisja zobowiązana jest do stwierdzenia niezgodności ze wspólnym rynkiem pomocy w ramach procedury kontroli przewidzianej w art. 108 TFUE. Z tego powodu odrzuciłem argument Komisji, ponownie podniesiony przez nią w ramach skargi będącej przedmiotem niniejszego postępowania, zgodnie z którym wytyczne dla rolnictwa na lata 2007–2013 „stwierdzają” niezgodność ze wspólnym rynkiem od dnia 31 grudnia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. wszelkiej – a więc również jeszcze nieustanowionej – pomocy inwestycyjnej na zakup gruntów rolnych, która jest z nimi niezgodna. Jak moim zdaniem słusznie zauważyła Rada, uznanie takiego argumentu oznaczałoby w istocie przyznanie Komisji uprawnień regulacyjnych w odstępstwie od procedur przewidzianych w art. 108 TFUE.

24. W takiej sytuacji, uwzględniając połączony skutek propozycji stosownych środków sformułowanej w pkt 196 wytycznych dla rolnictwa na lata 2007–2013 i przyjętego przez zainteresowane państwo członkowskie zobowiązania, we wspomnianej wyżej opinii uznałem, iż stanowisko Komisji dotyczące istniejących w tymże państwie członkowskim systemów pomocy na zakup gruntów rolnych ma charakter ostateczny i może zablokować kompetencję przysługującą Radzie na podstawie art. 88 ust. 2 akapit trzeci WE (zob. pkt 75 i 76).

25. Okoliczności niniejszej sprawy są jednak odmienne i uniemożliwiają dojście do takiego samego wniosku. Jakkolwiek bowiem Węgry przekazały na piśmie swoją „wyraźną i bezwarunkową”¹⁴ zgodę na środki zaproponowane przez Komisję w pkt 196 wytycznych dla rolnictwa na lata 2007–2013, przyjmując zatem – podobnie jak inne państwa, które zgłosiły swą zgodę – zobowiązanie do zmiany systemów wsparcia zakupu gruntów rolnych do dnia 31 grudnia 2009 r., to jednak omawiane systemy przestały być stosowane w tymże dniu. Z powyższego wynika, że Węgry nie były w praktyce zobowiązane dokonać żadnej zmiany i że przyjęte przez nie zobowiązanie faktycznie ustało w chwili, w której wystąpiłoby uchybienie temu zobowiązaniu.

26. W tych okolicznościach zaskarżona decyzja nie spowodowała legitymizacji naruszenia porozumienia zawartego na podstawie art. 108 ust. 1 TFUE i nie jest sprzeczna z ostatecznym stanowiskiem Komisji, ponieważ, jak stwierdzono powyżej, stanowisko takie istnieje jedynie w odniesieniu do systemów wymienionych w pkt 196 wytycznych dla rolnictwa na lata 2007–2013, czyli w przypadku Węgier w odniesieniu do systemów, które miały być stosowane tylko do dnia 31 grudnia 2009 r. Do innego wniosku można by ewentualnie dojść, jedynie twierdząc, iż Węgry przyjęły wytyczne dla rolnictwa na lata 2007–2013 w całości, podejmując zobowiązanie, iż nie będą wprowadzać systemów wsparcia zakupu gruntów rolnych niezgodnych z rzeczonymi wytycznymi w całym okresie od dnia 31 grudnia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. Jednakże, po pierwsze, twierdzenie takie, znajdujące się w niektórych fragmentach pism Komisji, pozostaje w sprzeczności

14 — Zobacz komunikat opublikowany w Dzienniku Urzędowym C 70 w dniu 15 marca 2008 r.

z zakresem zgody zgłoszonej Komisji przez Węgry, która to – jak wynika z ogłoszenia opublikowanego w Dzienniku Urzędowym z dnia 15 marca 2008 r. – ograniczała się do stosownych środków zawartych w pkt 196 tychże wytycznych. Po drugie, twierdzenie takie oznaczałoby faktyczne upoważnienie zastosowania mechanizmu przewidzianego w art. 108 ust. 1 TFUE i uregulowanego w art. 18 i 19 rozporządzenia nr 659/1999, poza ramami, dla których mechanizm ten został pomyślany, a mianowicie stałego badania istniejących systemów pomocy.

27. Wreszcie, jak słusznie twierdzi Komisja, nie ulega wątpliwości, że chociaż wytyczne na lata 2007–2013 zawierają stanowisko Komisji w kwestii niezgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy inwestycyjnej na zakup gruntów rolnych, która nie spełnia warunków przewidzianych przez rozporządzenie nr 1857/2006, to bez zmieniania orzecznictwa przytoczonego w pkt 17 niniejszej opinii, na podstawie którego tylko ostateczne stanowisko może spowodować taki skutek, nie można uznać, aby stanowisko to mogło zablokować kompetencję Rady na podstawie art. 108 ust. 2 akapit trzeci TFUE. Chociaż rozwiązanie, jakie proponuję Trybunałowi w omawianym przypadku, może wydawać się zbyt formalistyczne, to jednak jest ono jedynym rozwiązaniem zgodnym z interpretacją kryteriów podziału kompetencji przyznanych Komisji i Radzie na podstawie art. 108 TFUE, przyjmowaną przez Trybunał w tymże orzecznictwie.

4. Wnioski w przedmiocie kompetencji Rady do wydania zaskarżonej decyzji

28. W świetle powyższych rozważań proponuję Trybunałowi, aby oddalił on pierwszy zarzut skargi Komisji, dotyczący braku kompetencji Rady.

B – W przedmiocie drugiego i trzeciego zarzutów skargi, dotyczących, odpowiednio, nadużycia władzy oraz naruszenia obowiązku lojalnej współpracy

29. W drugim zarzucie Komisja podnosi w szczególności, że poprzez zatwierdzenie środków pomocy uznanych za niezgodne ze wspólnym rynkiem w pkt 196 wytycznych dla rolnictwa na lata 2007–2013 Rada skorzystała z kompetencji przyznanej jej przez art. 108 ust. 2 akapit trzeci TFUE do celów innych niż przewidziane w traktacie. Postanowienie to zdaniem Komisji upoważnia Radę do stwierdzenia w wyjątkowych okolicznościach zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy, której Komisja nie jest w stanie zatwierdzić, ale nie przyznaje tej instytucji uprawnienia do pozbawienia skuteczności oceny Komisji w sprawie zgodności pomocy, zawartej w akcie prawnym o mocy wiążącej.

30. W związku z tym zgadzam się z założeniem, na którym opiera się rozpatrywany zarzut skargi, a mianowicie że pkt 196 wytycznych dla rolnictwa na lata 2007–2013 wraz z przyjęciem przez Węgry sformułowanych w nich stosownych środków stanowi ostateczne i wiążące stanowisko Komisji w kwestii zgodności ze wspólnym rynkiem środków zasadniczo identycznych z tymi, które są przedmiotem zaskarżonej decyzji. Jednak z okoliczności omawianego przypadku wynika, że takie zajęcie stanowiska, które dotyczyło systemów tracących ważność – podobnie jak zobowiązanie Węgier do ich zmiany – w dniu 31 grudnia 2009 r., nie mogło być skuteczne po tej dacie.

31. W konsekwencji uważam, że należy oddalić również drugi zarzut skargi, dotyczący nadużycia władzy.

32. W trzecim zarzucie skargi Komisja podnosi, że poprzez wydanie zaskarżonej decyzji Rada zwolniła Węgry ze spoczywającego na tym państwie członkowskim obowiązku współpracy w ramach stałego badania istniejących systemów pomocowych przewidzianego w art. 108 ust. 1 TFUE oraz ze zobowiązania podjętego przez to państwo członkowskie poprzez przyjęcie stosownych środków zalecanych przez Komisję. W ten sposób Rada naruszyła równowagę instytucjonalną ustanowioną przez traktat, ingerując w kompetencje, które na jego podstawie zostały przyznane Komisji.

33. Także i ten zarzut skargi należy moim zdaniem oddalić. Opiera się on bowiem na założeniu, iż zaskarżona decyzja miała wpływ na przyjęte przez Węgry względem Komisji zobowiązanie do zmiany istniejących systemów wsparcia zakupu gruntów w taki sposób, aby były one zgodne z wytycznymi dla rolnictwa na lata 2007–2013. Ponieważ zobowiązanie to wygasło z chwilą zakończenia stosowania wyżej wymienionych systemów, a mianowicie z dniem 31 grudnia 2009 r., wpływ, na który powołuje się Komisja, nie został wykazany, niezależnie od wszelkich innych względów.

C – W przedmiocie czwartego zarzutu skargi, dotyczącego oczywistego błędu w ocenie w odniesieniu do istnienia wyjątkowych okoliczności i naruszenia traktatu oraz ogólnych zasad prawa Unii

34. W ramach czwartego zarzutu skargi Komisja zasadniczo podnosi dwa argumenty, które zbadam oddzielnie poniżej. Po pierwsze, Komisja twierdzi, że zaskarżona decyzja jest dotknięta oczywistym błędem w ocenie, ponieważ okoliczności powołane w celu uzasadnienia zatwierdzonych środków pomocy nie są wyjątkowe. Po drugie, Komisja uważa, że środki te są nieproporcjonalne do celów, w szczególności ze względu na czas trwania udzielonego zezwolenia.

35. Jeśli chodzi ogólnie o pojęcie wyjątkowych okoliczności w rozumieniu art. 108 ust. 2 akapit trzeci TFUE, o charakter i zakres dyskrejonalnych uprawnień Rady w ramach wykonywania kompetencji powierzonych jej w myśl tegoż artykułu oraz o granice kontroli Trybunału nad decyzjami wydanymi na jego mocy, pozwolę sobie odesłać do rozważań zawartych w pkt 86 i 87 opinii przedstawionej w dniu dzisiejszym w sprawie C-117/10.

1. W przedmiocie pierwszego argumentu, dotyczącego oczywistego błędu w ocenie istnienia wyjątkowych okoliczności w rozumieniu art. 108 ust. 2 akapit trzeci TFUE

36. Komisja podnosi, po pierwsze, że w zaskarżonej decyzji niektóre *problemy strukturalne sektora rolnego na Węgrzech* są błędnie przedstawione jako okoliczności wyjątkowe. Komisja odnosi się w szczególności do motywu 2 tejże decyzji, w którym wspomniana jest „niekorzystna struktura użytkowania gruntów” będąca konsekwencją procesu prywatyzacji gruntów prowadzonego przez Węgry od początku lat 90., który „w wielu przypadkach spowodował fragmentaryczną lub niepodzieloną współwłasność gruntów rolnych”. Komisja twierdzi ponadto, że Rada błędnie przedstawiła jako wyjątkową okoliczność *zmiany warunków rynkowych* a zwłaszcza wzrost kosztów produkcji i niewielką rentowność produkcji rolnej, o których mowa w motywie 5 zaskarżonej decyzji. Wreszcie jeżeli chodzi o czynniki wspomniane w motywie 3 zaskarżonej decyzji, a mianowicie „brak środków własnych rolników”, „wysokie oprocentowanie kredytów komercyjnych na zakup gruntów rolnych” i „zaostrenie przez banki w obecnej sytuacji kryzysowej kryteriów udzielania rolnikom kredytów”, a także czynnik wskazany w motywie 4, czyli ryzyko „wzrostu spekulacyjnych zakupów gruntów przez podmioty gospodarcze nieprowadzące działalności rolniczej, a mające łatwiejszy dostęp do środków”, oraz czynniki wspomniane w motywie 5, a mianowicie wzrost stopy bezrobocia i spadek produktu krajowego brutto Węgier w sektorach rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa w okresie 2008–2009, Komisja zauważa, że pierwszy z tychże czynników ma charakter strukturalny, podczas gdy inne, takie jak kryzys gospodarczy, nie są niezależne od ogólnej sytuacji przywołanej w motywach 3 i 4 zaskarżonej decyzji.

37. W tym względzie pragnę przede wszystkim zaznaczyć, iż moim zdaniem prawidłowe jest twierdzenie Komisji, że okoliczność wspomniana w motywie 1 zaskarżonej decyzji, a mianowicie „niekorzystna struktura użytkowania gruntów”, nie stanowi *sama w sobie* wyjątkowej okoliczności w rozumieniu art. 108 ust. 2 akapit trzeci TFUE ze względu na to, iż ma charakter strukturalny, a nie koniunkturalny, czego nie podważają ani Rada, ani Węgry.

38. Jednakże wbrew twierdzeniom skarżącej instytucji w systematyce zaskarżonej decyzji okoliczność ta, podobnie jak „niska wydajność gospodarcza gospodarstw rolnych” na Węgrzech, również wspomniana w motywie 2, nie została przedstawiona jako okoliczność wyjątkowa, lecz właśnie jako czynnik cechujący strukturę węgierskiej gospodarki rolnej, do którego odniesienie służy przede wszystkim ocenie następstw gospodarczych i społecznych wywołanych przez recesję, stanowiącą główną okoliczność, w świetle której – zgodnie z brzmieniem motywów 3 i 5 tejże decyzji – uzasadnione są zatwierdzone środki. To samo można powiedzieć o braku środków własnych rolników, na którego strukturalny charakter powołuje się Komisja, nie przedstawiając jednak dowodów.

39. Po drugie, z wyroku z dnia 29 lutego 1996 r. w sprawie Komisja przeciwko Radzie jasno wynika, że przy wykonywaniu kompetencji, o której mowa w art. 108 ust. 2 akapit trzeci TFUE, Rada może oprzeć się na *utrzymywaniu się* lub *nasileniu* problemów strukturalnych danego sektora gospodarki w celu oceny skutków niekorzystnej koniunktury dla tego sektora¹⁵.

40. Jeżeli chodzi o argument Komisji, wedle którego wzrost stopy bezrobocia, wzrost cen środków do produkcji rolnej i spadek rentowności, które cechowały sektor rolny, oraz sam kryzys gospodarczy dotyczyły wszystkich państw członkowskich, pragnę przypomnieć, że zgodnie z orzecnictwem okoliczność, iż określona sytuacja może dotyczyć jednocześnie wielu państw członkowskich lub ewentualnie różnych sektorów gospodarki, nie wyklucza tego, aby okoliczność ta mogła mieć znaczenie dla celów stosowania art. 108 ust. 2 akapit trzeci TFUE¹⁶, zważywszy na szczególne konsekwencje, jakie mogła ona wywołać w danym państwie członkowskim. Komisja nie wyklucza ponadto, że ogólny kryzys gospodarczy – będący głównym czynnikiem, na którym oparła się Rada w zaskarżonej decyzji – może teoretycznie stanowić wyjątkową okoliczność.

41. W związku z powyższym uważam, że Komisja nie wykazała istnienia oczywistego błędu w ocenie w odniesieniu do wystąpienia okoliczności mogących uzasadnić wydanie decyzji na mocy art. 108 ust. 2 akapit trzeci TFUE.

2. W przedmiocie nieodpowiedniego i nieproporcjonalnego charakteru środków zatwierdzonych w zaskarżonej decyzji

42. Komisja twierdzi przede wszystkim, że środki wspierania zakupu gruntów nie umożliwiają rozwiązywania strukturalnych systemów przywołanych w motywie 2 zaskarżonej decyzji, a mianowicie „niekorzystnej struktury użytkowania gruntów”. Komisja twierdzi, że w skierowanym do Rady piśmie z dnia 27 listopada 2009 r. same władze węgierskie wyraziły wątpliwości co do skuteczności rzeczonych środków oraz że dane przedstawione w załączniku do tego pisma uwidaczniają, iż rozmiary gospodarstw rolnych nie uległy znaczącej zmianie w latach 2005–2007, pomimo przyznania pomocy w ramach dwóch systemów wprowadzonych w życie na Węgrzech. W tym względzie pragnę przede wszystkim zauważyć, iż „fragmentaryczna lub niepodzielona współwłasność gruntów rolnych” stanowi okoliczność strukturalną, na której Rada oparła się w zaskarżonej decyzji dla opisanego stanu sektora rolnego na Węgrzech, jednakże polepszenie tej struktury nie jest wyraźnie wskazane jako samodzielny cel realizowany przez zaskarżoną decyzję. W każdym razie nawet gdyby w oparciu o dane, na jakich opiera się Komisja, należało uznać, iż działaniu systemów wsparcia zakupu gruntów rolnych wprowadzonych na Węgrzech można przypisać jedynie nieznaczny wzrost średnich rozmiarów węgierskich gospodarstw rolnych, nie wystarczy to moim zdaniem samo w sobie, aby wykazać, iż Rada w *oczywisty sposób* przekroczyła granice przysługujących jej uprawnień w zakresie oceny, przyjmując, że środki zatwierdzone w zaskarżonej decyzji były odpowiednie do realizacji zwłaszcza celów wspomnianych w motywie 5 zaskarżonej decyzji, a mianowicie mogły „przyczynić się do zachowania środków utrzymania wielu rodzin rolników w dobie kryzysu, stwarzając warunki umożliwiające obniżenie kosztów produkcji i poprawiające rentowność produkcji rolnej, w ten sposób

15 — Wyrok w sprawie C-122/94, Rec. s. I-881, pkt 21.

16 — Podobny argument Komisji został odrzucony w pkt 22 wyroku z dnia 29 lutego 1996 r. w ww. sprawie Komisja przeciwko Radzie.

wstrzymując wzrost ubóstwa i bezrobocia w obszarach wiejskich”. Podobnie nie uważam, aby w braku dowodów sama okoliczność, iż zjawiska takie jak wysokie oprocentowanie kredytów komercyjnych na zakup gruntów rolnych, a także zaostrenie przez banki kryteriów udzielania rolnikom kredytów zostały odnotowane, kiedy stosowanie systemów wsparcia inwestycyjnego na zakup gruntów rolnych było jeszcze dozwolone na podstawie systemu przejściowego przewidzianego w wytycznych dla rolnictwa na lata 2007–2013, wystarczała dla wykazania, iż rzeczne systemy były w oczywisty sposób nieodpowiednie do realizacji celu polegającego na poprawie perspektyw dostępu rolników do takich kredytów.

43. Komisja zaznacza, że w celu sprostania konsekwencjom kryzysu wydała ona w 2009 r. szczególny komunikat wprowadzający tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego¹⁷ (zwane dalej „tymczasowymi ramami prawnymi”), na podstawie którego, dzięki niektórym późniejszym zmianom¹⁸, zostały zatwierdzone różne formy interwencji państw członkowskich na rzecz gospodarstw rolnych, w tym w szczególności tymczasowa pomoc w maksymalnej wysokości 15 000 EUR do końca 2010 r. Komisja uważa, że poprzez nieuwzględnienie tej pomocy, której celem było właśnie rozwiązanie problemów związanych z kryzysem, oraz w szczególności poprzez niezbadanie, czy wspomniana pomoc umożliwiała rozwiązanie tych problemów, Rada naruszyła zasadę proporcjonalności. Komisja uważa również, że Rada powinna była wziąć pod uwagę inne instrumenty przyjęte przez Radę i Komisję, zmierzające do rozwiązania problemów wymienionych w zaskarżonej decyzji, lub instrumenty, które mogły być wykorzystane przez Węgry do tego celu. Wreszcie jeżeli chodzi o wspomniane w motywie 4 zaskarżonej decyzji ryzyko wzrostu spekulacyjnych zakupów gruntów przez podmioty gospodarcze nieprowadzące działalności rolniczej, a mające łatwiejszy dostęp do środków, Komisja podnosi, że Rada nie uwzględniła postanowień aktu przystąpienia z 2003 r., które przyznawały Węgrom siedmioletni okres przejściowy, przedłużalny o dalsze trzy lata, podczas którego dozwolone były środki ograniczające zakup gruntów rolnych przez osoby niezamieszkujące w tym państwie członkowskim¹⁹.

44. Argumenty Komisji wymagają oceny, czy i w jakich granicach Rada jest zobowiązana do uwzględnienia środków już przyjętych na szczeblu Unii w celu poprawy sytuacji określonych przez wnioskujące państwo członkowskie jako okoliczności wyjątkowe. W tym względzie, w oparciu o rozważania przeprowadzone w pkt 96 przedstawionej w dniu dzisiejszym opinii w sprawie C-117/10, do której odsyłam, uważam, że w ramach oceny przeprowadzanej zgodnie z art. 108 ust. 2 akapit trzeci TFUE Rada ma obowiązek przynajmniej rozważenia istniejących środków, których celem jest *właśnie* poprawa sytuacji, uzasadniających zatwierdzenie omawianej pomocy²⁰, przy czym nie powoduje to obowiązku zbadania ani wskazania przez Radę w swojej decyzji zbioru zasad prawnych regulujących daną dziedzinę.

45. W niniejszej sprawie z zaskarżonej decyzji nie wynika, iż Rada zbadała, czy Węgry skorzystały z możliwości oferowanych przez tymczasowe ramy prawne, i jakie skutki wywołały ewentualne działania podjęte na tej podstawie²¹. Pragnę jednak zaznaczyć, że mimo iż, po pierwsze, funkcją bezpośredniej dotacji o ograniczonej wysokości, do której odnosi się Komisja, było łagodzenie następstw gospodarczych kryzysu, to jednak jej celem nie było właśnie zachęcanie do inwestycji przeznaczonych na poprawę struktury gospodarstw rolnych, a po drugie, dotacja ta mogła być przyznawana tylko do dnia 31 grudnia 2010 r., co też zresztą wskazały same Węgry w skierowanym do Rady piśmie z dnia 27 listopada 2009 r. W tych okolicznościach moim zdaniem Rada słusznie

17 — Dz.U. C 83, s. 1.

18 — Komunikat Komisji zmieniający tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego (Dz.U. 2009, C 261, s. 2).

19 — Zobacz załącznik X do aktu przystąpienia z 2003 r., pkt 3, „Swobodny przepływ kapitału”, ust. 2.

20 — Zobacz podobnie także opinię rzecznika generalnego G. Cosmasa przedstawioną w ww. sprawie C-122/94, w szczególności pkt 85.

21 — Zwracam jednak uwagę, że w skierowanym do Rady piśmie z dnia 27 listopada 2009 r. władze węgierskie przedstawiły powody, w związku z którymi uznały, że tymczasowe ramy prawne nie są wystarczające dla sprostania trudnościom, jakie powstały w wyniku kryzysu gospodarczo-finansowego.

miała prawo uznać, że bardziej ukierunkowane działanie o większym zakresie czasowym mogło zarówno dążyć, być może w połączeniu z innymi instrumentami, do złagodzenia skutków kryzysu finansowego, w szczególności trudności w dostępie do kredytów przez rolników, jak i stanowić właściwszą odpowiedź na problemy strukturalne gospodarki rolnej na Węgrzech. Uważam także, że chociaż Rada powinna była uwzględnić w zaskarżonej decyzji działania na rzecz walki z bezrobociem na wsi ustanowione w ramach wspólnotowej polityki rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z rozporządzeniem nr 1698/2005²², to jednak moim zdaniem takie pominięcie nie jest samo w sobie wystarczające do zakwestionowania zgodności z prawem wspomnianej decyzji, biorąc pod uwagę fakt, że jest ona oparta na różnorodnych powodach i na ogólnej ocenie sytuacji w rozpatrywanym sektorze w określonej koniunkturze czasowej. Nie wydaje mi się natomiast, aby Rada miała szczególnie obowiązek uwzględnienia, jak twierdzi Komisja, rozporządzenia nr 1535/2007²³, ponieważ jest to instrument służący nie tylko do osiągnięcia celów określonych w decyzji. W każdym razie system zatwierdzony w zaskarżonej decyzji ma na celu zachęcanie do inwestowania w zakup gruntów rolnych, a zatem działa na poziomie innym niż wspomniane rozporządzenie. Jeżeli chodzi o postanowienia aktu przystąpienia z 2003 r., które zezwalały Węgrom na przejściowe utrzymanie ograniczeń zakupu gruntów rolnych przez osoby niezamieszkujące w tym państwie członkowskim, Rada słusznie zaznacza, iż postanowienia te nie mogą i tak zapobiec spekulacyjnym działaniom obywateli węgierskich lub obywateli innych państw członkowskich Unii mających miejsce zamieszkania na Węgrzech.

46. Komisja twierdzi wreszcie, że przedłużenie w czasie zatwierdzonych środków i wywoływane przez te środki długotrwałe skutki (chodzi bowiem o finansowanie kredytów długoterminowych) powodują, że środki te są nieproporcjonalne.

47. Z wyjątkowego charakteru kompetencji Rady na podstawie art. 108 ust. 2 akapit trzeci TFUE wynika, że odstępstwo przyznane na podstawie tego postanowienia musi być ograniczone w czasie i może obejmować tylko okres ściśle konieczny do poprawy okoliczności wymienionych w uzasadnieniu decyzji²⁴. Oznacza to, że gdy decyzja w rozumieniu art. 108 ust. 2 akapit trzeci TFUE dotyczy systemów pomocy, które mają mieć zastosowanie przez stosunkowo długi czas, jak ma to miejsce w niniejszym przypadku, Rada jest zobowiązana wskazać powody, dla których uważa, iż jest to konieczne w świetle okoliczności powołanych na poparcie stwierdzenia, że są one zgodne ze wspólnym rynkiem. Jakkolwiek w niniejszej sprawie prawdą jest, iż pismo władz węgierskich skierowane do Rady w dniu 27 listopada 2009 r. i zaskarżona decyzja dostarczają jedynie powierzchownych wyjaśnień powodów, dla których uznano, iż konieczne jest zatwierdzenie omawianej pomocy na okres czterech lat, to jednak powody te można wysnuć z kontekstu, w jaki wpisuje się zaskarżona decyzja, oraz z charakteru zatwierdzonych środków, z problemów, do jakich rozwiązania powinny one się przyczynić, oraz z realizowanych celów. Dodatkowych wyjaśnień Rada dostarczyła ponadto w swych pismach.

48. Jeżeli chodzi o istotę argumentu podniesionego przez Komisję, pragnę zauważyć, iż opiera się on zasadniczo na stwierdzeniu zbieżności pomiędzy czasem trwania odstępstwa przyznanego w zaskarżonej decyzji i zakresem stosowania w czasie wytycznych dla rolnictwa na lata 2007–2013, która to zbieżność zdaniem skarżącej instytucji ukazuje, w jaki sposób wybór Rady odpowiada bardziej woli zablokowania stosowania wytycznych aniżeli ograniczenia odstępstwa w stopniu ściśle niezbędnym do skorygowania stwierdzonej nierównowagi. W związku z powyższym, choć przyjmuję do wiadomości wspomnianą zbieżność, uważam, że w świetle długoterminowych celów, do jakich realizacji zmierza decyzja, oraz potencjalnie długoterminowych następstw kryzysu gospodarczego i finansowego,

22 — Rozporządzenie Rady (WE) z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz.U. L 277, s. 1).

23 — Rozporządzenie Komisji (WE) z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE w odniesieniu do pomocy de minimis w sektorze produkcji rolnej (Dz.U. L 337, s. 35).

24 — Zobacz podobnie ww. wyrok z dnia 29 lutego 1996 r. w sprawie Komisja przeciwko Radzie, pkt 25.

wskazanych jako wyjątkowe okoliczności na poparcie tejże decyzji, Komisja nie wykazała, że dokonując zatwierdzenia omawianej pomocy na okres od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., Rada w oczywisty sposób przekroczyła granice uprawnień dyskrejonalnych przysługujących jej przy wykonywaniu kompetencji wskazanej w art. 108 ust. 2 akapit trzeci TFUE.

V – Wnioski

49. W świetle powyższych rozważań proponuję, aby Trybunał:

- oddalił skargę,
- obciążył Komisję kosztami postępowania i
- orzekł, że państwa członkowskie występujące w charakterze interwenientów pokrywają własne koszty.